N:r 5 för år 1885 åtföljes af en bilaga, sid. 17—48.

Pietisten.

Utgifwen
af
P. Waldenström.
Fyrationdefjerde årgången.

N:r 5 | September | 1885.

Det är fullkomnadt.

Ofta hör man den läran framställas: "Kristus kom för att frälsa werlden, och han säger sjelf: Det är fullkomnadt. Alltså är naturligtwis werlden frälst." För att förstå, huru oriktig en sådan slutsats är, må man bara fortsätta sålunda: "Kristus kom för att göra werlden rättfärdig och helig och salig. Nu säger han sjelf: Det är fullkomnadt. Men är det fullkomnadt, så är naturligtwis werlden rättfärdig och helig och salig." Till sådana orimligheter kommer man mycket lätt genom att lösrycka ord ur deras sammanhang. Läser man det ställe hos Johannes, der de der orden stå, så lyder det sålunda: På det att Skriften skulle fullkomnas, sade Jesus: Jag törstar. Der stod ett kärl fullt af ättika. Då fylde de en swamp med ättika och satte den på en isopstängel och förde den till hans mun. Då nu Jesus hade tagit ättikan, sade han: **Det är fullkomnadt** (Joh. 19: 28—30). Det war alltså, på det att **Skriften** skulle fullkomnas, han sade: "Jag törstar"; och när han hade fått ättikan, då sade han: Det **är** fullkomnadt. Hwad war alltså nu fullkomnadt? Swar: **det som stod skrifwet om honom.** Allt hwad profeterna hade talat om hans lif och hans död, det hade nu nått sin fulländning. Att Kristi **frälsarewerk** icke war fullkomnadt, det se wi dels deraf, **att det icke står så,** dels deraf att till hans frälsarewerk äfwen höra **hans uppståndelse, hans himmelsfärd och haus återkomst,** hwilka stycken icke woro fullbordade då, när han ropade: Det är fullkomnadt. Att werlden är frälst, står för resten **ingenstädes** i Guds ord. Hwad som står, det är, att Gud har sändt Sonen **för att** frälsa werlden, att Sonen **är den af Gud åt werlden gifne frälsaren** o. s. w. Dermed är **grunden lagd** till werldens frälsning. Men frälst blir menniskan endast derigenom, att hon **tror på frälsaren.** Derför säger Kristus: Så älskade Gud werlden, att han gaf sin son, den enfödde, på det **att hwar och en, som tror på honom,** skall icke förgås utan hafwa

ewigt lif. För någon tid sedan läste jag en uppsats af en lärd man, som under de senare åren ifrigt bekämpat mig. Der fann jag till min förwåning och glädje den förklaringen öfwer "werldens frälsning", att "werlden är frälst på ett **grundläggande** sätt". Nuwäl, tänkte jag: sanningen tränger sig så småningom fram till herrawälde. Det behöfs nu bara, att man uttrycker sig på ren swenska, så blir allt bra. Ty att "werlden är frälst på ett **grundläggande** sätt", hwad will det säga annat än, hwad man på wanligt simpelt folks tungomål uttrycker så, att **grunden är lagd till werldens frälsning**, hwilket just är den gamla bibliska läran. Alltså: grunden är lagd till werldens frälsning, och frälst blir hwar och en, som tror och hwilar på grunden. Så står saken.

Man har för att förklara, huru werlden är frälst, ofta sagt: "Det är icke **den enskilda menniskan** utan **werlden**, som är frälst". Men klart är, att om man tager bort de enskilda menniskorna ur werlden, så står ju ingenting qwar, och hwad menas då dermed, att werlden är frälst? Werlden är alla de enskilda menniskorna, och förrän dessa äro frälsta, förr är icke werlden frälst. Att emellertid werlden ännu är stadd i den ondes wäld, det säger Skriften, och det bewisar erfarenheten. Men grunden är i Kristus lagd till hennes frälsning, en ewig och orubblig grund.

Tackar du Gud för haus gåfwor?

Det berättas uti en legend, eller saga från forntiden, följande: Tre män sutto tillsammans, hållande sin måltid, hwilken bestod af litet torrt hafrebröd. Då inträdde i rummet en främling, och som han fick se de tre männen, öppnades hans andliga ögon, och han märkte då, huru brödet i den förstes mun, då han åt, förwandlades till honung; i den andres mun förblef det blott bröd, såsom det war, men i den tredjes mun förbyttes det till en bitter malört. Medan främlingen tänkte på, hwad detta kunde betyda, hwiskade en röst i hans inre sålunda: "Den förste af dessa män äter sitt bröd med **tacksamhet**, derför blir det honom ljuft och wälsmakande; den andre äter det med **likgiltighet**, derför blir det blott ett torrt bröd; men den tredje känner i sitt sinne **oförnöjsamhet** och **otacksamhet**, derför blir för honom samma bröd bittert och motbjudande".

Inga partier i himlen.

Det berättas om John Wesley, att han en gång i en nattlig syn tyckte sig stå wid helwetets port. Han klappade på och frågade, hwilka som woro innanför. "Är der några katoliker?" frågade han. "Ja", blef swaret; "ett stort antal". — "Är der några presbyterianer?" Swar: "Ett stort antal". Bedröfwad gick han då till paradisets port, klappade på der och frågade: "Finnas här några katoliker?" hwarpå swaret ljöd: "Nej". — "Finnas här några presbyterianer?" Swar: "Nej". — "Än Wesleyaner

då — finnas här sådana?" — Swaret blef detsamma: "Nej". — "Hwad slags folk hafwen J då?" utropade han helt förundrad, och fick till swar: "Guds söner och döttrar, de heliga, rättfärdiga, hwilka hafwa twagit sina kläder och gjort dem hwita i Lammets blod. Af sådana fins här en oräknelig skara, från alla nationer, slägter och tungomål".

Några ord om dryckenskapslasten.

Följande kraftiga ord om dryckenskapens förbannelse hafwa stått att läsa i en amerikansk tidning. De lära wara talade af en äfwen i wårt land känd amerikansk fritänkare, Rob. Ingersoll. Må de bidraga att sporra alla nyktherhetswänner till fördubblade ansträngningar för superiets motarbetande. När personer, som icke tro på Jesus, kunna tala sådana ord, hwad bör man då kunna wänta af Guds folk? Orden lyda sålunda:

"Jag har funnit, att den allmänna meningen är emot hwar och en, som sysselsätter sig med sprittillwerkning. Jag tror, att från det ögonblick denna dryck flödar ut från bränneriets ringlade giftiga orm, till deß den uttömmes i ett helwete af död, wanära och brott, förnedrar den hwarenda en, som kommer i beröring med densamma, från deß tälla till deß utmynning. Jag tror icke, att någon kan begrunda detta ämne, utan att bli fiendtligt stämd mot rusdrycks-handteringen. Allt hwad wi, mina herrar, hafwa att göra, är att erinra oß de wrak, med hwilka stränderna på dödens flod äro beströdda, sjelfmord, wanfinne, armod; de små barnen, som rycka och suga sina mödrars förwißnade bröst, under det att dessa i förtwiflan gråta och ropa efter bröd; de begåfwade snillen, som rusdryckerna ruinerat; de många, som blifwa ett rof för fyllerigalenskap och hemsk förtwiflan. Och när wi tänka på fattighusen, hospitalerna, fängelserna och schawotterna, så förwånar det mig ingalunda, att hwarje eftertänksam menniska är fiendtligt stämd mot det fördömelsewärda ämne, som kallas alkohol.

"Dryckenskapslasten nedmejar yngligen i hans ungdomskraft, mannen i hans lefnads bästa år, den åldrige i hans swaghet. Den kommer fadershjertat att brista, tillsogar den ömma modren dödliga sår, utsläcker den naturliga tillgifwenhetskänslan, utplånar den äktenskapliga kärleken, dödar barnens tillgifwenhet och aktning för sina föräldrar, tillintetgör föräldrars förhoppningar och förer de gamla förjande ned i grafwen. Den alstrar swaghet — icke kraft; död, icke lif. Den förwandlar hustrur till enkor, gör barn fader- och moderlösa, föräldrar barnlösa och allesammans till utfattiga och tiggare. Den förorsakar rheumatism, inbjuder gikten, ger upphof till pestilentia och för med sig lungsot. Den uppfyller hela landet med lättja, elände och brott. Den fullproppar edra fängelser, förser edra fattighus med inwånare och gör anspråk på edra hospitaler. Den nedlägger frödet till twister, fostrar oenighet och befordrar upplopp. Den öfwerbefolkar edra tukthus och förser edra schawotter med offer. Den utgör sjelfwa lifsblodet hos spelaren, inbrottstjufwens wäsentligaste beståndsdel, stråtröfwarens hjelpmedel och mordbrännarens stöd i sina midnattsplaner. Den gynnar lögnaren, ger tjufwen anseende och hädaren erkännande. Den tränker förbindelser, wördar sweket och ärar skamligheten. Den förtalar wälgörenheten, hatar kärleken, beler dygden och wanärar oskulden. Den eggar fadren att döda sitt eget barn, mannen att utgjuta sin hustrus blod och leder barnet på tanken att mörda sin fader. Den uppbränner mannen, förtär qwinnan, gör lifwet afskywärdt, förbannar Gud och förnekar himlen. Den bestiker witnen, befrämjar meneд, wilseleder juryns omdöme, fläckar den hwita domaredrägten. Den förderfwar medborgaren, förnedrar lagstiftaren, wanärar statsmannen och afwäpnar fosterlandswännen. Den för med sig skam och icke heder, förskräckelse och icke trygghet, förtwiflan och icke hopp, olycka och icke fällhet. Och med en afgrundsandes illwilja öfwerskådar den ödeläggelsen och, otillfredsställd med förstörelsen, förgiftar den fällheten, dödar friden, ruinerar de dödliga, undergräfwer förtroendet, förstör anseendet, utplånar fosterlandskärlan, hwarefter den förbannar werlden och skrattar åt deß undergång. Den gör allt detta och mera — den mördar själen. Den är summan af alla bofftreck, brottens fader, styggelsernas moder, djefwulens bäste wän och Guds hätskaste fiende."

Från Pietistens Expedition, Stockholm:

Ansgarius,

kalender för år 1886 (femte årgången),
utgifwen
af
P. Waldenström,
med bidrag af Henning Wendell, B. E. Rodhe, E. W. Wretlind, Fr. L., m. fl.

Innehållsförteckning:

Jesus Kristus är den samme i går och i dag och till ewiga tider. Af P. Waldenström. — **Om djurplägeri och djurskydd.** Af Henning Wendell. Med plansch. — **Om äktenskap och hemlif.** Efter utkast af B. E. Rodhe. — **Elsa Borgs mission bland Hwita Bergen.** Af S. G—g. Med porträtt af Elsa Borg samt två teckningar. — **Nykterhetsföreläsning,** hållen för Upsala studenter i maj 1885. Af E. W. Wretlind. — **Ur Daniels lif eller huru man blir en stor man.** Af Fr. L. — **Till Gud.** Af Fr. L. Med fyra planscher efter H. Kaulbach.

Subskriptionspris: 1 krona 25 öre per ex. häftadt, 2 kr. 50 öre per ex. inbundet; hwart 6:te ex. gratis. **Boklådspris:** 1 kr. 50 öre per ex. häftadt, 3 kr. inbundet.

Reqvisitioner sändas till
Pietistens Expedition,
Stockholm.

Från Pietistens Expedition, Stockholm, samt i alla boklådor kan erhållas:

Nya Testamentet

med förklarande anmärkningar
af
P. Waldenström.
Sjunde häftet.
Pris: 75 öre.
Förut utkomna sex häften kosta 75 öre per häfte.
De utkomna häftena omfatta Matteus, Markus och Lukas samt af Johannes kap. 1—6: 45.
Åttonde häftet torde utkomma i slutet af November.

Till subskription anmäles en **godtköpsupplaga i fickformat**
af

"Stycken af lifwets ord"

Betraktelser för hwar dag i året
af
P. Waldenström.

Inbunden i wälsitt band kommer boken att kosta 1 krona 25 öre per exemplar. Wid reqvisition af minst 10 ex. lemnas 20 proc. rabatt.

Wi beräkna att få boken färdigtryckt i Oktober månad innewarande år och emotse med tacksamhet reqvisitioner ju förr desto hellre, för att, om möjligt, kunna få någon ledning wid bestämmandet af upplagans storlek.

Stockholm i Augusti 1885. Pietistens Expedition.

Stockholm, tryckt hos A. L. Normans Boktryckeri-Aktiebolag, 1885.